

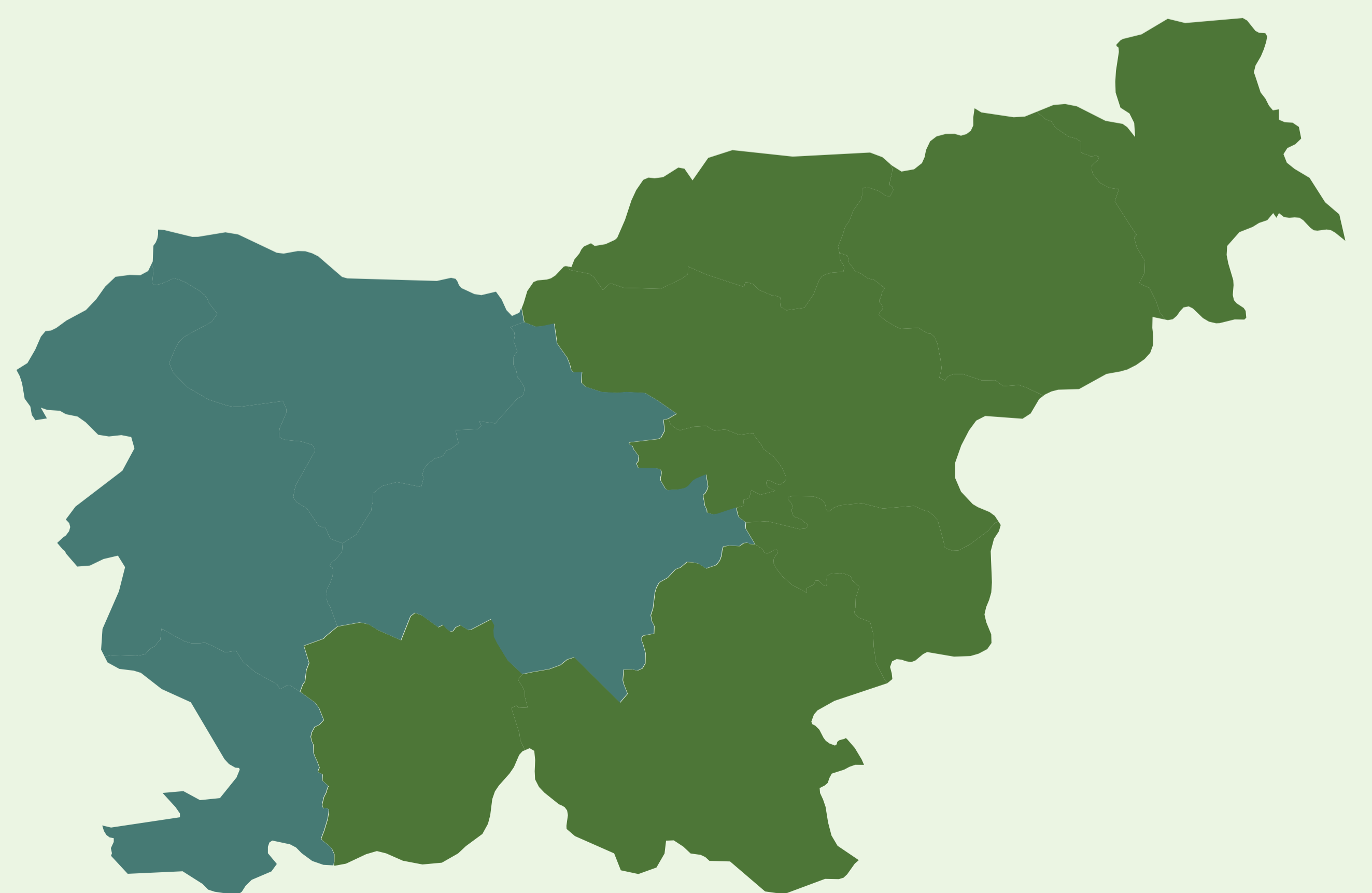
EVROPSKA SREDSTVA SO NALOŽBA V TVOJO PRIHODNOST

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI
IN INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

#RazvijamoSlovenijo

EKOKVIZ ZA SREDNJE ŠOLE 2021/2022

TEKMOVALKAM IN TEKMOVALCEM NA POT

Spoštovane dijakinje, spoštovani dijaki,

stopate na pot odraslosti in kmalu si boste svojo prihodnost krojili sami. Ne zgolj svojo. Od vaših ravnanj bo odvisna prihodnost naše države Slovenije. Bolj kot bodo ta dejanja podkrepljena z znanjem in izkušnjami, boljše bodo odločitve. Zato me zelo veseli, da ste se odločili pridobiti nova znanja glede evropskih sredstev, ki jih Slovenija že vrsto let namenja

številnim področjem s ciljem zagotavljanja enakih izhodiščnih možnosti za vse prebivalce, ne glede na to, v katerem delu naše države živijo.

Evropska sredstva, četudi nepovratna, prihajajo na mnogo načinov od ljudi, tudi preko različnih davkov, zato jih je treba ljudem na različne načine tudi vrniti.

Dobre zgodbe, spisane z evropskimi sredstvi, srečujete na vsakem koraku in vsak trenutek dneva: ko iz domače pipe priteče pitna voda, ko greste v vašo šolo po novi cesti, ob kateri je urejena razsvetljava, ko uporabljate javni prevoz, ali ko se po zaključenem pouku s kolesom odpeljete do bližnjega kraja po novi kolesarski stezi. Z evropskimi sredstvi se srečujete, ko obiščete stare starše v domu starejših občanov, ko se odpravite na sprehod ob urejeni slovenski obali ali navijate za naše letalce v Planici. Z evropskimi sredstvi se boste srečali pri štipendiranju, ob podpori prvi zaposlitvi ali nadaljevanju študija. Na stotine, na tisoče jih je. Dobrih in uspešnih zgodb, ki so jih pomagala pisati evropska sredstva. Evropska sredstva nas torej povezujejo na vsakem koraku. Naša in kmalu tudi vaša naloga pa je, da jih investiramo preudarno in gospodarno v dobro vseh državljanek in državljanov.

Želim vam, da si naberete obilo novih znanj in veliko sreče na tekmovanju.

Zvone Černač
Minister

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

EVROPSKA SREDSTVA SO NALOŽBA V TVOJO PRIHODNOST

KAZALO

Evropska sredstva so finančna sredstva Evropske unije	4
Upravljanje sredstev	5
Povračila evropskih sredstev v državni proračun	7
Kdo lahko dobi evropska sredstva?	8
Evropska sredstva za mlade	12
Vrste financiranja	18
Od kod prihajajo evropska sredstva?	19
Evropska kohezijska politika	23
Literatura in viri	25

EVROPSKA SREDSTVA SO FINANČNA SREDSTVA EVROPSKE UNIJE.

Živijo, jaz sem Ema. Skupaj bova spoznavala, da so evropska sredstva naložba v tvojo prihodnost. Ali tudi ti poznaš kakšen projekt iz tvojega lokalnega okolja, ki je bil sofinanciran z evropskimi sredstvi?

Zagotovo si že kdaj zasledil/-a kakšno informacijo o evropskih sredstvih? Konec koncev smo z njihovo pomočjo v Sloveniji v zadnjih letih uresničili več kot 10 tisoč projektov. S pomočjo evropskih sredstev smo tako spisali mnoge uspešne zgodbe posameznikov, podjetij, občin, nevladnih in drugih organizacij ter mnogih drugih.

Ali si vedel/-a, da se s projekti Evropske unije in njihovimi rezultati srečujemo na vsakem koraku tako rekoč vsi prebivalci Slovenije? Naj gre za pitno vodo ali za čiščenje odpadne vode, za hitrejši zagon malih in srednjih podjetij, za naložbe v trajnostno mobilnost, kot so nove kolesarske povezave, ali boljšo rabo energije, za skrb za ranljive skupine, starejše ali mlade ali za boljše e-storitve za vse državljane.

Upravljanje sredstev

Upravljanje finančnih sredstev urejajo stroga pravila, ki zagotavljajo natančen nadzor nad namensko porabo sredstev ter transparentno in odgovorno porabo denarja. Poznamo tri vrste upravljanja: neposredno, deljeno in posredno upravljanje. Osredotočili se bomo na deljeno upravljanje.

ALI STE VEDELI?

Osnovno politično odgovornost za pravilno porabo evropskih sredstev nosi kolegij 27 evropskih komisarjev – po eden iz vsake države članice EU. Združuje jih organizacija Evropska komisija.

Ali veš, da finančna sredstva večinoma upravljajo kar države prejemnice, zato so nacionalne vlade pristojne tudi za izvajanje nadzora?

Za več kot 76 % proračunskih sredstev EU imata Slovenija in Evropska unija **sistem deljenega upravljanja**. To pomeni, da poteka v partnerstvu z nacionalnimi in regionalnimi organi.

V okviru deljenega upravljanja je torej Evropska komisija državam članicam v celoti prepustila izvajanje programov na nacionalni ravni, kar pomeni, da države članice sredstva dodelijo končnim uporabnikom, kot so podjetja, kmetje, občine itd., hkrati pa so odgovorne za vzpostavitev sistema upravljanja in nadzora. Pri tem morajo zagotoviti, da ta sistem deluje učinkovito, ter so dolžne preprečevati, odkrivati in odpravljati nepravilnosti. Evropska komisija pa ima nadzorno vlogo, v okviru katere preverja, ali je ureditev sistema upravljanja in nadzora v skladu s predpisi.

Evropska komisija ocenjuje učinkovitost delovanja sistema in po potrebi izvaja finančne popravke. To velja za Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo.

ZAPOMNI SI!

Poznamo tri vrste upravljanja: neposredno, deljeno in posredno upravljanje. Osredotočili se bomo na deljeno upravljanje.

V okviru deljenega upravljanja Evropska komisija državam članicam v celoti prepusti izvajanje programov na nacionalni ravni, kar pomeni, da države članice sredstva dodelijo končnim uporabnikom, kot so podjetja, kmetje, občine itd., hkrati pa so države članice odgovorne za vzpostavitev sistema upravljanja in nadzora. Evropska komisija pa ima nadzorno vlogo, v okviru katere preverja, ali je ureditev sistema upravljanja in nadzora v skladu s predpisi.

Povračila evropskih sredstev v državni proračun

Poglejmo, kako se izvaja črpanje evropskih sredstev. Osredotočili se bomo na **sredstva kohezijske politike**. Spoznal/-a si, da že samo upravljanje finančnih sredstev določajo stroga pravila. Točno določena pravila pa so opredeljena tudi pri povračilih evropskih sredstev v državni proračun.

Povračila s strani Evropske komisije v proračun države članice se izvajajo na podlagi zahtevkov za izplačilo, ki jih pripravijo upravičenci.

Upravičenci so osebe javnega in zasebnega prava, ki so za izvajanje določenega projekta pridobile pravico do koriščenja evropskih sredstev.

Tako v zahtevek vključijo vse dokumente, s katerimi dokazujejo nastale stroške. Ministrstvo, ki je upravičencu dodelilo evropska sredstva, izvede kontrolo vseh dokumentov, s čimer se prepriča, da so dokazila ustrezna. Nato izvrši plačilo na račun upravičenca. Sledi povračilo evropskega deleža v državni proračun.

To pomeni, da upravičenci sredstva iz državnega proračuna dobijo prej, preden se iz EU povrnejo v državni proračun.

Skladno z evropskimi predpisi moramo Evropski komisiji dvakrat letno sporočiti vrednosti zahtevkov za plačilo, ki jih bo Slovenija poslala v Bruselj. Prvič to storimo konec januarja, drugič pa konec julija.

Upravičenec

Ministrstvo

Plačilo iz
državnega
proračuna

Povračilo
v državni
proračun

Kdo lahko dobi evropska sredstva?

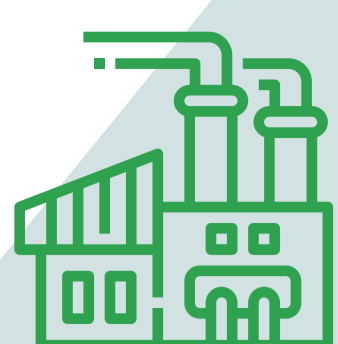
Vsi evropski državljani in mnogi v drugih delih sveta imajo neposredne ali posredne koristi od proračuna EU. Pomaga milijonom študentov, tisočim raziskovalcev ter številnim mestom, regijam in neprofitnim organizacijam. Za evropska sredstva lahko zaprosijo vsi državljani in državljanke EU. EU ima več različnih programov financiranja, na katere so možne prijave, odvisno od narave podjetja ali projekta.

ALI STE VEDELI?

Upravičenci do evropskih sredstev so tiste fizične in pravne osebe, ki jim za izbran projekt odobrimo finančna sredstva. To so lahko mala in srednja podjetja, nevladne organizacije in organizacije civilne družbe, mladi, raziskovalci, kmetje in podeželsko gospodarstvo ...

1. Podjetja

Sredstva EU so na voljo vsem podjetjem ne glede na velikost in področje, na katerem delujejo. Do evropskih sredstev so upravičena tako zagonska (start-up) podjetja, mikropodjetja, mala in srednja podjetja ter tudi večja podjetja. Mala in srednja podjetja se lahko potegujejo za nepovratna sredstva, posojila in jamstva.

2. Nevladne organizacije in organizacije civilne družbe

Te organizacije so upravičene do sredstev, če so neprofitne in dejavne na področju politik EU.

3. Mladi

Sredstva EU so namenjena posebnim programom za podporo mladim pri pridobivanju delovnih izkušenj ali študiju v tujini v okviru programa Erasmus+. Namenjena so tudi programom za odpravljanje brezposelnosti med mladimi, pa tudi za poklicno usposabljanje v drugi državi. Poleg tega evropska sredstva sofinancirajo projekte za mlade, ki spodbujajo državljansko udejstvovanje, prostovoljstvo in večkulturnostni vidik.

4. Javni organi: mesta in regije

Javni organi na vseh treh ravneh, torej na lokalni, regionalni in nacionalni ravni, lahko izkoristijo številne možnosti financiranja EU, vključno z naložbami, s katerimi se podpira razvoj institucionalnih zmogljivosti in učinkovitosti, in lokalnimi infrastrukturnimi projekti.

5. Raziskovalci

Ta sredstva se običajno dodelijo v obliki nepovratnih sredstev in sofinancirajo različne raziskovalne projekte. Raziskave in inovacije so tako zelo pomembne za dolgoročno strategijo EU, da so raziskovalcem v Evropi na voljo posebni programi in drugi viri podpore.

6. Kmetje in podeželsko gospodarstvo

Do evropskih sredstev so upravičeni tudi kmetje in podeželska gospodarstva (npr. turistične kmetije, podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo kmetijskih proizvodov ipd.). Pri tem lahko prejmejo izplačila, ki so dodeljena kot nadomestilo za okolju prijazno kmetovanje (ohranitev travinja, diverzifikacija posevkov itd.). Kmetje prejemajo sredstva tudi na podlagi velikosti zemljišča pod pogojem, da gospodarijo okolju prijazno, ohranjajo biotsko raznovrstnost, skrbijo za kakovost tal in vode ter preprečujejo izpuste toplogrednih plinov. Poleg tega so evropska sredstva namenjena tudi izobraževanju kmetov v novih tehnologijah ter za izpopolnitev ali prestrukturiranje njihovih kmetij. Uporabljajo se tudi za splošno izboljšanje življenja na podeželju, tako da prispevajo k odpiranju delovnih mest in opravljanju osnovnih storitev. Evropska unija misli tudi na mlade kmete, ki jim v okviru razvoja podeželja namenja še posebna sredstva za začetek kmetovanja in višjo podporo pri naložbah v kmetijo.

7. Drugi upravičenci

V okviru evropskih sredstev lahko zagotavljamo tudi podporo ljudem, ki so izgubili delo zaradi večjih strukturnih sprememb v vzorcih svetovne trgovine (globalizacija), npr. ko večje podjetje preneha poslovati ali proizvodnjo preseli izven EU ali zaradi svetovne gospodarske in finančne krize.

Za evropska sredstva lahko zaprosijo vsi državljani in državljanke EU. Preden zaprosite za financiranje, vedno preverite v smernicah za razpis, ali ste upravičeni do sredstev.

Vsi evropski državljani in mnogi v drugih delih sveta imajo neposredne ali posredne koristi od proračuna EU. Pomaga milijonom študentov, tisočem raziskovalcev ter številnim mestom, regijam in neprofitnim organizacijam.

ZAPOMNI SI!

Za evropska sredstva lahko zaprosijo vsi državljani in državljanke EU. Preden zaprosite za financiranje, vedno preverite v smernicah za razpis, ali ste upravičeni do sredstev.

Za mlade so v okviru operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike predvidena številna področja, kjer lahko iz evropskih sredstev izkoristijo priložnosti pri reševanju podjetniških izzivov, zaposlovanju in izobraževanju.

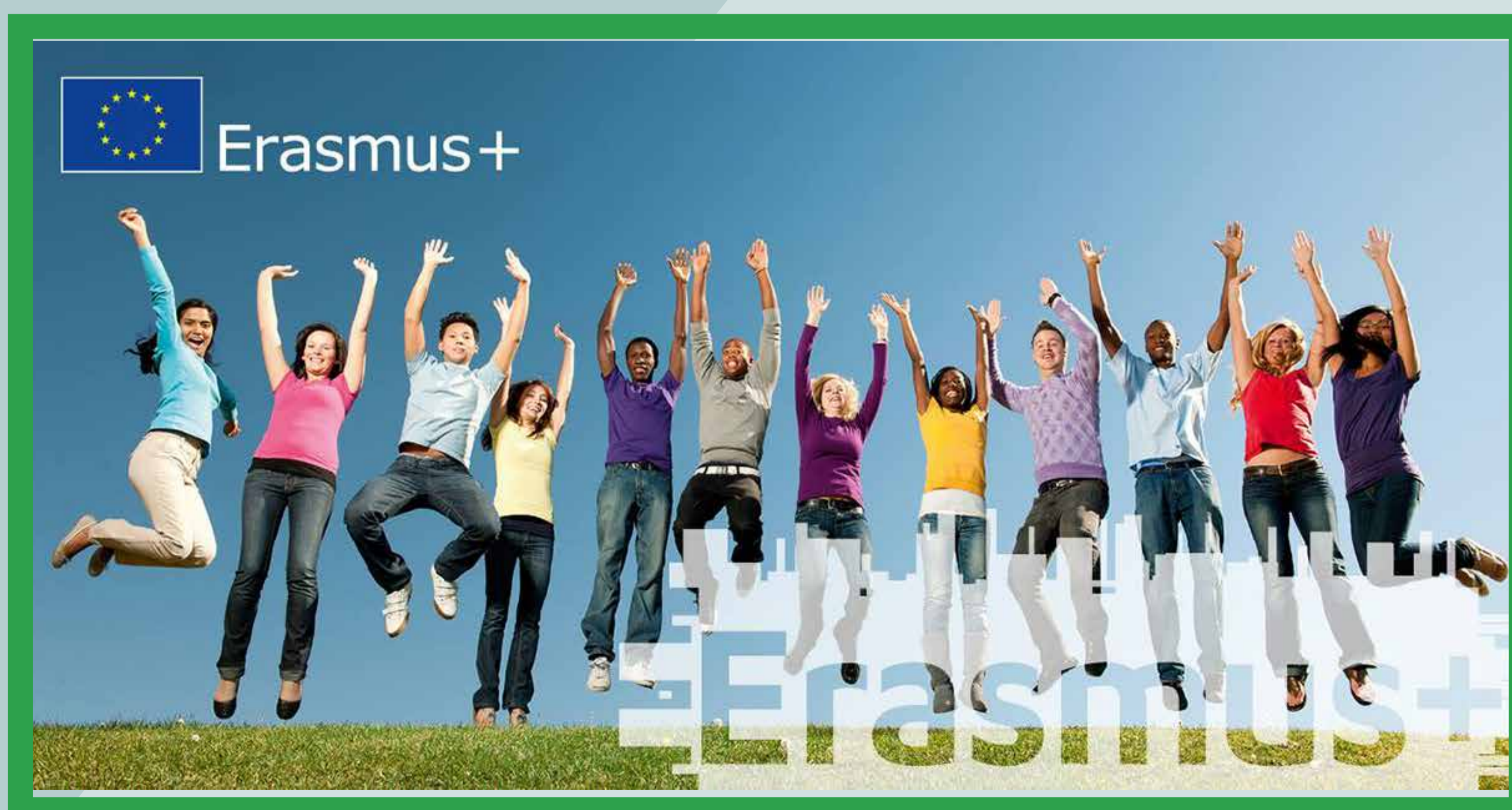

1. Raziskovalci

Instrument Ukrepi Marie Skłodowske-Curie (MSCA) podpira raziskovalce v vseh znanstvenih disciplinah, od življenjsko pomembne medicine do pionirskih znanosti. V Sloveniji je 50 raziskovalnih organizacij, tudi ne-akademske ustanove, v obdobju 2014-2020 podpisalo 95 pogodb za MSCA projekte v vrednosti 23 mio EUR, in sicer za več kot 200 slovenskih raziskovalk in raziskovalcev, ter skoraj prav toliko raziskovalk in raziskovalcev iz tujine, ki so prišli v Slovenijo.

Za MSCA razpise je značilno, da je izbor teme raziskovanja prepuščen raziskovalkam in raziskovalcem. Pogoji so, da mora prispevati k odlični znanosti in hkrati imeti pomemben vpliv na raziskovalne institucije, družbo, Evropo in globalni svet.
Postani raziskovalec ali raziskovalka tudi ti!

2. Izobraževanje, usposabljanje, mladi in šport

Erasmus+ je program EU, ki je namenjen izboljšanju znanja in spretnosti ter zaposljivosti mladih, spodbujanju socialne vključenosti in dobrobiti mladih ter uveljavljanju izboljšav v mladinskem delu in politiki na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Finančna sredstva centralizirano upravljajo Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo (EACEA) ali nacionalne agencije v posameznih državah. Program za obdobje 2021-2027 daje velik poudarek socialnemu vključevanju, zelenemu in digitalnemu prehodu ter spodbujanju udeležbe mladih v demokratičnem življenju.

ALI STE VEDELI?

Ocenjeni proračun programa Erasmus+ za obdobje 2021-2027 znaša 26,2 milijarde evrov. To je skoraj dvakrat več v primerjavi s predhodnim programom (2014-2020).

3. Mladi podjetniki

Program Erasmus za mlade podjetnike bodočim evropskim podjetnikom pomaga pridobiti spretnosti za ustanovitev in/ali uspešno vodenje malega podjetja v Evropi. Koncept je zasnovan na način, da novi podjetniki pridobivajo in si izmenjujejo znanje ter poslovne zamisli z izkušenim podjetnikom, pri katerem delajo in z njim sodelujejo od 1 do 6 mesecev. To je resnično sodelovanje v obojestransko korist, pri katerem lahko oba podjetnika odkrijeta nove evropske trge in različne načine poslovanja ter najdeta nove poslovne partnerje.

Program Erasmus za mlade podjetnike financira Evropska komisija in se izvaja v številnih sodelujočih državah s pomočjo lokalnih kontaktnih točk, pristojnih za podporo podjetništvu (npr. gospodarske zbornice, centri za zagon podjetij, podjetniški inkubatorji itd.).

Takšne so številke danes:

9.807

Poslovne izmenjave

18.199

Prijave novih podjetnikov

11.344

Prijave izkušenih podjetnikov

45

Vključene države

4. Mladi prostovoljci

Namen Evropske solidarnostne enote je okrepiti solidarnost v evropski družbi z vključevanjem mladih v dostopne in visokokakovostne solidarnostne aktivnosti. To je priložnost, da se mladi učijo in razvijajo svoj potencial ter da organizaciji, s katero sodelujejo, prinesejo sveže in navdihujoče zamisli. Program podpira dejavnosti na področju prostovoljstva, zaposlitve, pripravništva in lokalnih solidarnostnih projektov.

Finančna sredstva in podpora Evropske solidarnostne enote pomagajo mladim, da sodelujejo v projektih, ki koristijo skupnostim bodisi v domači državi ali v tujini.

Dejavnosti financiranja centralno upravljajo Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo (EACEA), nacionalne agencije v vsaki državi in mreža SALTO-YOUTH.

Sodelovanje v teh projektih navdihuje in krepi samozavest ter daje priložnost, da nekaj spremeniš na bolje in hkrati razvijaš svoje spretnosti in kompetence. Zakaj ne bi poskusil/-a?

5. Mladi kmetje

Mladi kmetje so lahko upravičeni do dodatnega plačila v višini 25 % neposrednega plačila, ki ga prejemajo. To dodatno plačilo je na voljo kmetom do 40. leta starosti, dodeljuje pa ga Evropski kmetijski jamstveni sklad.

Mladi so lahko upravičeni tudi do financiranja v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Vsak program za razvoj podeželja vsebuje ukrepe, s katerimi lahko sklad podpre mlade, odvisno od prednostnih nalog posamezne države ali regije.

Evropski kmetijski jamstveni sklad in Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja sta opredeljena tudi kot stebra skupne kmetijske politike.

Evropska unija si okrepljeno prizadeva, da bi za kmetovanje navdušila tudi mlajše generacije, zato njim namenja še dodatna sredstva.

6. Mladi brezposelni

Brezposelne mlade, ki trenutno niso vključeni v sistem izobraževanja ali usposabljanja v regijah, kjer stopnja brezposelnosti med mladimi presega 25 %, podpira Pobuda za zaposlovanje mladih. Za obdobje 2021-2027 je pobuda za zaposlovanje mladih vključena v Evropski socialni sklad plus (ESS+), pri čemer ohranja poudarek na zaposlovanju mladih. Pri tem omenjamo še jamstvo za mlade, ki je zaveza vseh držav članic, da mlajšim od 30 let zagotovijo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje šolanje, vajeništvo in pripravništvo oziroma delovno prakso, in sicer v štirih mesecih od dne, ko opustijo izobraževanje ali postanejo brezposelni.

Evropska komisija je za obdobje 2021-2027 podala predlog pomembnih sprememb Evropskega socialnega sklada plus, ki s vsebuje močnejšo podporo zaposlovanju mladih. Države članice, katerih stopnja mladih, starih med 15 in 29 let, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, je nad povprečjem Unije, bi morale vlagati najmanj 15 % svojih sredstev ESS+ za usmerjene ukrepe za podporo mladih.

ESS+ bo prav tako pomagal v boju proti revščini otrok.

Spremenjeni predlog ESS+ od vseh držav članic zahteva, da najmanj 5 % svojih sredstev ESS+ dodelijo izvajanju ukrepov za zmanjšanje revščine otrok.

Več kot 24 milijonov mladih, ki so se prijavi v programe jamstva za mlade, je dobilo ponudbo za zaposlitev, se vključilo v nadaljnje izobraževanje oziroma začelo vajeništvo ali pripravništvo. Sliši se obetavno, kajne?

ZAPOMNI SI!

Za evropska sredstva lahko zaprosijo vsi državljani in državljanke EU. Preden zaprosite za financiranje, vedno preverite v smernicah za razpis, ali ste upravičeni do sredstev.

Vrste financiranja

Na voljo so različna finančna sredstva:

NEPOVRATNA SREDSTVA

Neposredni finančni prispevki (donacije) iz proračuna EU.

FINANČNI INSTRUMENTI

Ukrepi v obliki dopolnilne finančne podpore iz proračuna za uresničevanje posebnih ciljev politik EU. To so POSOJILA, JAMSTVA, LASTNIŠKI KAPITAL.

SUBVENCije

Prispevajo k zmanjšanju ekonomskih in socialnih razlik v najrevnejših regijah EU. Velik del subvencij izplačuje Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja.

NAGRADE

To je finančni prispevek, podeljen kot nagrada na podlagi natečaja (za izjemno delo in dosežke in spodbujajo naložbe).

SKRBNišKI SKLAD

To je mehanizem, ki združuje sredstva več donatorjev za skupno financiranje ukrepa na podlagi skupno dogovorjenih ciljev in oblik poročanja.

Nagrade se podeljujejo tudi v okviru nove evropske pobude Bauhaus, katere cilj je, da zeleni dogovor postane pozitivna in oprijemljiva izkušnja, ki v središče postavlja človeka. Vsak mora občutiti, videti in izkusiti zeleno in digitalno preobrazbo ter način, kako izboljšuje kakovost našega življenja.

Od kje prihajajo evropska sredstva?

Evropska nepovratna sredstva so denar, ki prihaja od ljudi preko različnih davkov. Za proračun Evropske unije je določen način izvajanja sistema virov lastnih sredstev, kar pomeni, da so lastna sredstva EU njen glavni prihodek. Letni odhodki EU morajo biti v celoti pokriti z njenimi letnimi odhodki.

EU vsako leto sprejme proračun, da bi pokrila porabo za na primer revnejše regije, infrastrukturo, raziskave in razvoj, kmetijstvo in ribištvo ter svoje stroške upravljanja. Proračun predstavlja približno 1 % prihodka, ki ga letno ustvarijo države članice. Kot smo že spoznali, so denarni prispevki držav članic v proračun EU določeni pravično glede na zmožnosti posamezne države. Močnejše je gospodarstvo države, več plača – in obratno.

ALI STE VEDELI?

Evropska nepovratna sredstva so denar, ki prihaja od ljudi preko različnih davkov, zato ga je treba ljudem tudi vrniti – preko boljših storitev in enakih izhodiščnih možnosti za vse.

Slovenija je v letu 2018 v evropski proračun prispevala 0,386 milijarde evrov, kar je 0,85 % prihodkov slovenskega gospodarstva. Prejela pa je 0,927 milijarde evrov od Evropske unije, to je predstavljalo kar 2,04 % prihodkov slovenskega gospodarstva!

Evropska unija pozna več virov lastnih sredstev:

1. Tradicionalna sredstva:

so predvsem carine pri uvozu iz držav zunaj EU, kmetijske dajatve in dodatne dajatve na uvoz sladkorja. Primer: Če želi Apple svoje iPhone telefon prodajati na območju Evropske unije, mora pri uvozu telefonov na evropski trg plačati carino, iz katere se nato financira delovanje Evropske unije. Tradicionalna lastna sredstva običajno predstavljajo nekaj več kot 10 % prihodkov iz lastnih sredstev.

2. Sredstva iz davka na dodano vrednost (DDV):

na splošno osnovo za DDV vsake države EU se zaračuna enotna 0,3-odstotna stopnja. To pomeni, da tudi ti pri vsakem nakupu v trgovini ali kje drugje prispevaš delček zneska za delovanje Evropske unije. Iz naslova DDV izvira približno 10 % vseh prihodkov iz lastnih sredstev.

3. Sredstva iz bruto nacionalnega dohodka (BND): Ta vir lastnih sredstev je bil zasnovan kot obdavčitev bruto nacionalnega prihodka držav članic z enotnim deležem, ki se vsako leto določi v proračunskem postopku. Lastna sredstva iz naslova BND običajno predstavljajo 70 % prihodkov iz lastnih sredstev.

4. Sredstva iz naslova odpadne plastične embalaže: To je prva nova kategorija lastnih sredstev, ki velja od 1. januarja 2021 na podlagi sklepa o virih lastnih sredstev iz leta 2020. Gre za nacionalni prispevek na osnovi količine nereciklirane odpadne plastične embalaže z enotno vpoklicno stopnjo v višini 0,80 EUR na kilogram. Prispevki držav članic, katerih BND na prebivalca je nižji od povprečja EU, se prilagodijo z letnim pavšalnim zneskom, ki ustreza 3,8 kilograma plastičnih odpadkov na prebivalca. Prihodki iz tega vira se ocenjujejo na približno 4 % proračuna EU.

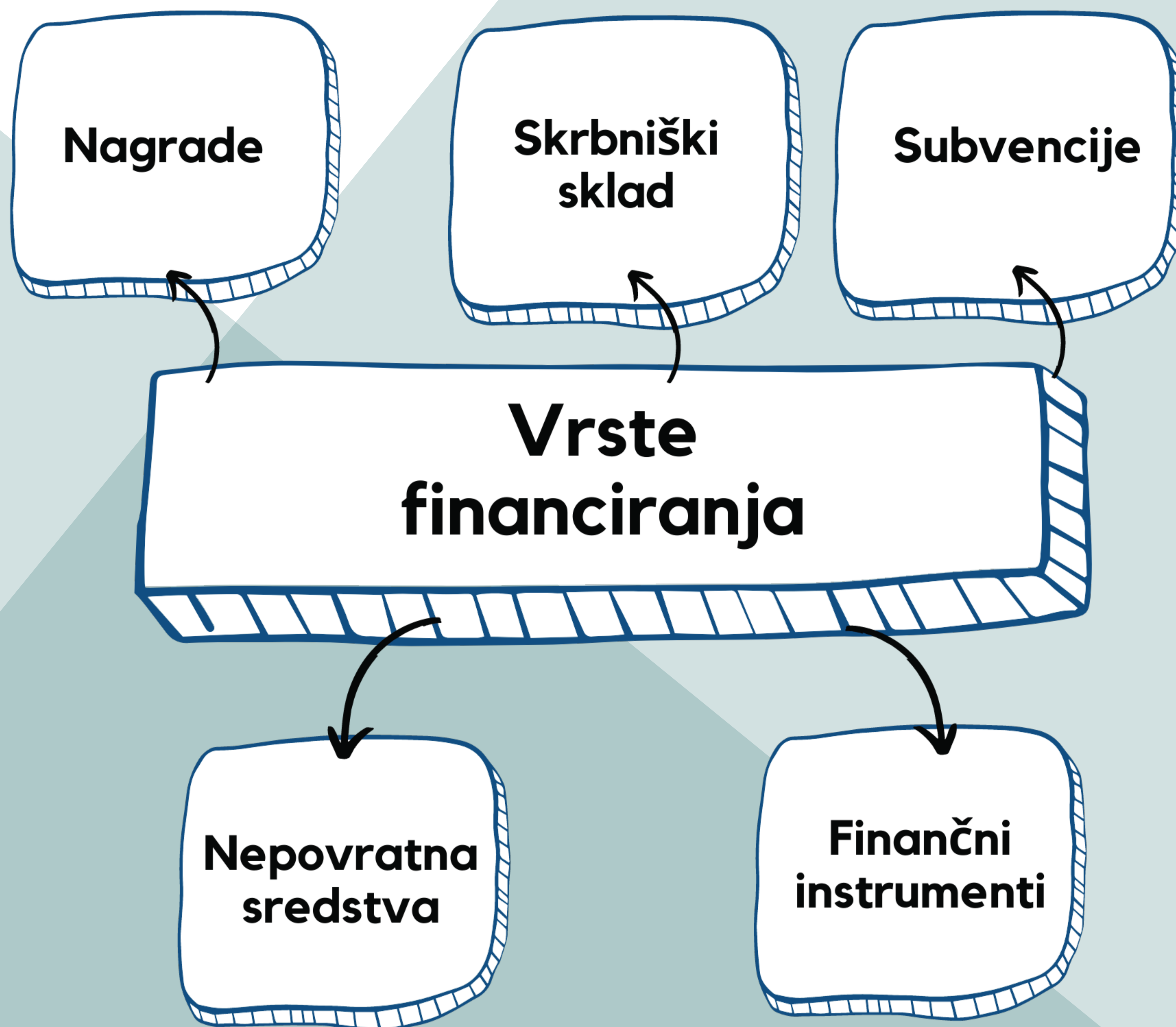

Spoznali smo torej, kako je s prispevanjem finančnih sredstev v evropski proračun. Kako pa je z odhodki? Za 76 % proračunske porabe so pristojne države članice. Preostali delež je namenjen mednarodnim in medvladnim agencijam ali pa ga centralno upravlja EU. Računsko sodišče in Evropski parlament pregledata porabo v predhodnem letu v postopku razrešnice.

Proračunska sredstva so med drugim namenjena financiranju številnih dejavnosti, od razvoja podeželja in varstva okolja do nadzora na zunanjih mejah in uveljavljanja človekovih pravic.

ZAPOMNI SI!

Evropska unija pozna več virov lastnih sredstev: tradicionalna sredstva, sredstva iz davka na dodano vrednost (DDV), sredstva iz bruto nacionalnega dohodka (BND) in sredstva iz naslova odpadne plastične embalaže.

EVROPSKA KOHEZIJSKA POLITIKA

Evropska kohezijska sredstva predstavljajo del evropskih sredstev. Slovenija je za izvajanje evropske kohezijske politike razdeljena na dve regiji: kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija in kohezijsko regijo Zahodna Slovenija.

Kohezijska regija Zahodna Slovenija združuje štiri slovenske razvojne regije: Goriško, Gorenjsko, Osrednjeslovensko in Obalno-kraško in občino Litijo.

Kohezijska regija Vzhodna Slovenija povezuje osem razvojnih regij: Jugovzhodno Slovenijo, Koroško, Pomursko, Podravsko, Primorsko-notranjsko regijo, Posavsko, Savinjsko in Zasavsko brez občine Litija.

Evropska unija se trudi spodbujati razvoj manj razvitih območij v želji, da bi tudi manj razviti deli držav ali regij EU dohiteli druge države in regije, s tem pa bi se zmanjšale gospodarske, socialne in ozemeljske razlike, ki še obstajajo v EU. V Sloveniji je zaradi nižje povprečne razvitosti dodeljenih več sredstev kohezijski regiji Vzhodna Slovenija, če se projekt izvaja na katerem izmed problemskih območij, pa je deležen dodatnega točkovanja.

Na spodnjem zemljevidu lahko preveriš, v katero kohezijsko regijo spadaš.

Definicija: Evropska kohezijska politika je glavna naložbena politika Evropske unije, namenjena vsem regijam in mestom.

ZAPOMNI SI!

Evropska kohezijska sredstva predstavljajo del evropskih sredstev. Slovenija je za izvajanje evropske kohezijske politike razdeljena na dve regiji: kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija in kohezijsko regijo Zahodna Slovenija.

Definicija: Evropska kohezijska politika je glavna naložbena politika Evropske unije, namenjena vsem regijam in mestom.

LITERATURA IN VIRI

- Crossmoby: Čezmejno celostno prometno načrtovanje in intermodalne storitve potniškega prometa. Pridobljeno s: <https://www.ita-slo.eu/sl/crossmoby> [9. 9. 2021].
- DIZRO – Dvig izgubljenega oziroma zapuščenega ribolovnega orodja v slovenskem morju. Pridobljeno s: <http://www.zzpd.si/> [10. 9. 2021].
- Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. Pridobljeno s: https://www.sbra.be/sites/default/files/evropski_kmetijski_sklad_za_razvoj_podezelja.pdf [3. 9. 2021].
- Goter, R. (2016). Pridobivanje evropskih sredstev v Mestni občini Velenje. Diplomsko delo. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor. Pridobljeno s: <https://dk.um.si/Dokument.php?id=94852> [8. 9. 2021].
- Kaj morate vedeti o omrežju koridorjev TEN-T in kako do EU denarja za naložbe. (15. 4. 2018). Spletna stran Finance.si. Pridobljeno s: <https://tl.finance.si/8932405/Kaj-morate-vedeti-o-omrezju-koridorjev-TEN-T-in-kako-do-EU-denarja-za-nalozbe> [13. 9. 2021].
- Kohezijska regija Vzhodna Slovenija. Pridobljeno s: <https://vzhodna-slovenija.si/> [27. 8. 2021].
- Kohezijska regija Zahodna Slovenija. Pridobljeno s: <https://zahodna-slovenija.si/kohezijska-regija/> [26. 8. 2021].
- Kohezijske regije. Pridobljeno s: <https://www.tiko-pro.si/kohezijske-regije> [10. 9. 2021].
- Kolesarska povezava na odseku Solkan-Plave. Pridobljeno s: <http://www.projekt.si/reference/zakljuceni-projekti/svetovani-inzeniring-in-nadzor1/infrastruktura1/prometna-infrastruktura/kolesarska-povezava-na-odseku-solkan--plave> [15. 9. 2021].
- Modernizacija obstoječe železniške proge Divača–Koper. Pridobljeno s: <http://www.krajsamorazdalje.si/projekti/modernizacija-obstojece-zelezniske-proge-divaca-koper> [6. 9. 2021].
- Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Soče (CČN Nova Gorica). Pridobljeno s: <https://www.vik-ng.si/nase-dejavnosti/sodelovanje-v-projektih/odvajanje-in-ciscenje> [6. 9. 2021].
- Odprto inoviranje. Pridobljeno s: <https://www.ezavod.si/eu-projekti/105-o-nas/e-zavod-zacetna-stran> [7. 9. 2021].
- Operativni program za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v RZ za obdobje 2014-2020 (OP ESPR 2014-2020). Pridobljeno s: <http://www.ribiski-sklad.si/Uvod/> [10. 9. 2021].
- Oskrba s pitno vodo na območju Sodražica-Ribnica-Kočevje (SORIKO). Pridobljeno s: <https://www.kocevje.si/objava/191284> [6. 9. 2021].
- Podatki o programu React-EU – IKT za VIZ. Pridobljeno s: <https://www.arnes.si/react-eu-ikt-za-viz/> [9. 9. 2021].
- Pravilnik o dodelitvi nepovratnih finančnih sredstev za sofinanciranje nakupa in vgradnje malih čistilnih naprav v Občini Semič. (26. 4. 2012). Uradni list Republike Slovenije. Pridobljeno s: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=20121322> [10. 9. 2021].
- Projekt Dinamične luči, implementacija pilotne investicije v Gorenjski regiji, program Interreg Srednja Evropa. Pridobljeno s: <https://www.jezersko.si/objava/195766> [10. 9. 2021].
- Proračun EU: način izvajanja sistema virov lastnih sredstev. (28. 02. 2019). Pridobljeno s: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=legissum%3A0601_4 [6. 9. 2021].
- Razlika med notranjim nadzorom in notranjo revizijo. (2019).

LITERATURA IN VIRI

- Pridobljeno s: <https://sl.gadget-info.com/difference-between-internal-control> [15. 9. 2021].
- Razpis Erasmus+ 2021. Pridobljeno s: <https://www.cmepius.si/objave/razpis/razpis-erasmus-2021/> [10. 9. 2021].
- Regionalni razvoj in kohezija po letu 2020
Pridobljeno s: <https://www.bsc-kranj.si/novice/regionalni-razvoj-in-kohezija-po-letu-2020> [14. 9. 2021].
- Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050. (20. 7. 2021).
Pridobljeno s: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO131> [13. 9. 2021].
- Ribištvo. Pridobljeno s: <http://www.ribiski-sklad.si/> [6. 9. 2021].
- Rogelj Petrič, S. (6. 8. 2015). Gozdovi pešajo pri vsrkavanju ogljikovega dioksida. Spletna stran Delo.si.
Pridobljeno s: <https://old.delo.si/znanje/znanost/gozdo-pesajo-pri-vsrkavanju-ogljikovega-dioksida.html> [15. 9. 2021].
- Seljak, N. (2020). Makroregionalne strategije in SVRK. (interno gradivo Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko).
- Socialna Evropa je glavna prednostna naloga, meni 90 % Evropejcev. (2. 3. 2021).
Pridobljeno s: <https://sloga-platform.org/socialna-evropa-je-glavna-prednostna-naloga-meni-90-evropejcev/> [13. 9. 2021].
- Spletna stran Evropske komisije s pripadajočimi podstranmi.
Pridobljeno s: https://ec.europa.eu/info/index_sl [1. 9. 2021-15. 9. 2021].
- Spletna stran Evropskega parlamenta s pripadajočimi podstranmi.
Pridobljeno s: <https://www.europarl.europa.eu/portal/sl> [1. 9. 2021-15. 9. 2021].
- Spletna stran EU skladi s pripadajočimi podstranmi. Pridobljeno s: <https://eu-skladi.si/> [1. 9. 2021-15. 9. 2021].
- Spletna stran Evropskega sveta in Sveta Evropske unije.
Pridobljeno s: <https://www.consilium.europa.eu/sl/> [1. 9. 2021-15. 9. 2021].
- Spletna stran Urada za publikacije Evropske unije s pripadajočimi podstranmi.
Pridobljeno s: <https://op.europa.eu/sl/home> [1. 9. 2021-15. 9. 2021].
- Spletna stran Vlade Republike Slovenije s pripadajočimi podstranmi.
Pridobljeno s: <https://www.gov.si/> [1. 9. 2021-15. 9. 2021].
- Spletna stran Za razvoj podeželja s pripadajočimi podstranmi.
Pridobljeno s: <https://www.zarazvojpodezelja.si/> [7. 9. 2021].
- Svetovni dan hrane: spoštujmo in kupujmo lokalno.
Pridobljeno s: <https://www.prodnik.si/novice/svetovni-dan-hrane-spostujmo-kupujmo-lokalno> [3. 9. 2021].
- Štipendije za deficitarne poklice. Pridobljeno s: <https://www.srips-rs.si/stipendije/deficitarne> [6. 9. 2021].
- Velika pliskavka. Pridobljeno s: <https://www.morigenos.org/velika-pliskavka-tursiops-truncatus/> [10. 9. 2021].
- Video: Erasmus za mlade podjetnike.
Pridobljeno s: <https://www.europedirect.si/sl/novica/video-erasmus-za-mlade-podjetnike> [14. 9. 2021].
- Zapis delovne skupine Pametna Evropa – Priporočila glede oblikovanja kohezijske politike po 2020.
Pridobljeno s: <https://govoris-kohezijsko.si/sites/default/files/Poro%C4%8Dilo%20delovne%20skupine%20PAMETNEJ%C5%A0A%20EVROPA.pdf> [10. 9. 2021].
- Zaposli.me: opis operacije.
Pridobljeno s: https://www.ess.gov.si/storitve/evropski_socialni_sklad/opis_zaposli_me [3. 9. 2021]
- VIRI FOTOGRAFIJ:
Naslovna fotografija: PanyaStudio/stock.adobe.com
Ostale fotografije: Polona Avanzo, Klemen Razinger, Pixabay, Rcerro, paul/stock.adobe.com, www.slovenia.info, Tomo Jeseničnik